

Z cyklu příběhů našich sousedů: „když zavřou dneska Tebe, tak můžou zavřít zítra mě“

Rozhovor s panem Antonínem Jaroslavem Liehmem

Za základní školu MŠ a ZŠ Chelčického, Praha 3:

Jakub Vrtilka, Matyáš Urban, Miloslav Stránský, Klaudie Pařilová a Nikolas Musil.

Jakub: V rámci projektu Příběhy našich sousedů jsme měli příležitost se setkat se známým publicistou a literárním kritikem Antonínem Jaroslavem Liehmem. Pamětníkem i účastníkem událostí druhé světové války a následného období komunistického režimu, který ho přes počáteční angažovanost vyštval jako svého nepřítele ze země.

Míla: Během hodinového rozhovoru jsme se ptali na mnohé, ale nejvíce nás zaujaly osobní postřehy pana Antonína Liehma týkající se předních aktivistů komunistického režimu a okamžiky, kdy ztrácel iluze. A proč vlastně do strany vstoupil?

A: jsme věřili že to bude lepší, no. Lepší nemyslím jenom existenčně, ale i životně Praha byla osvobozená Rusama, žejo, sovětskou armádou, takže se to ještě nabízelo samo od sebe.

Matyáš: Doba je dnes naprosto jiná. Ale mladé lidi vždycky ovlivňují vzory. Tak to bylo i u pana Liehma.

A: No jistě, to já jsem, to vy nevíte že jo, v Praze existoval takový slavný divadelník Burian, A já jsem u něj pracoval jako kluk, jsme se seznámili na prázdninách, a on si mě oblíbil jako, když jsem byl tak starý jako vy, a když jsem se z prázdnin vrátil do Prahy, tak jsem šel pracovat do, tam byla taková organizace mladejch, tak jsem do ní vstoupil, a už jsem tam taky zůstal, a pak jsme tam založili noviny, a tak dále, no.

Míla: Realita doby však brzy vyvedla pana Liema z jeho bezmezné víry v ideály komunismu. Začaly se objevovat první náznaky, že je všechno jinak.

A: Existoval později popravený zástupce ministra zahraničí, kterej se jmenoval Klementis, a ten mě poznal u Buriana protože tam chodila taková ta levice, žejo, a řekl: „Nechceš jít se mnou? Já tam chci mladý lidi“ A mě bylo 25, a tak jsem řekl že půjdu, no a zůstal jsem tam do roku 48, to mě vyhodili poprvé, a poslali mě do československý tiskový kanceláře, protože jsem uměl jazyky, no a pak mě vyhodili podruhé, v padesátým šestým mě vehnali zpátky a zase mě vyhodili, v tom padesátým šestým a pak už jsem odešel přímo do novin, do literárních novin, a tam už jsem zůstal.

Klaudie: I přes zvraty se v padesátých letech se pan Liehm pohyboval v zákulisí moci. Neboť veškerý tisk byl pod vlivem ideologie a propagandy, která byla přímo řízena stranickým aparátem. A tam šlo o tehdy životy.

Nicolas: Ve straně probíhal neustálý boj o moc. V ohrožení života byli i ti nejvyšší pohlaváři. Třeba Slánský.

A: No tak Slánský byl člověk, kterého se všichni báli.

A: Nakonec jsme si mysleli, že to, co se děje není dobrý, ale že se to změní, a že se to bude vyvíjet, a ono se to vyvíjelo opačně. No a potom lidi kolem mě pozavírali nebo pověsili některý, a to už člověk věděl všechno, tak koncem čtyřicátých let.

A: No tak já jsem měl na ministerstvu zahraničí šéfa, kterýho zavřeli u mě v kanceláři. Si pro něj přišli dva. A, to on byl za války v Anglii, takže to víte, že když jsem přišel domů, tak jsem řekl: „Kdybych zítra nepřišel, tak víte, že jsem nic neprovedl“. No a to se mohlo stát. A nestalo se to.

Vždycky jsme tušili, že když zavrou dneska tebe, tak můžou zavřít zejtra mně.

Zpracovali ke dni 2. 2. 2017

Pod patronátem pana učitele PhDr. Pavla Ostapa žáci 9.A